

Cap a la interdisciplinarietat

Les mostres d'arts escèniques

La hibridació és una tendència a l'alça en l'àmbit dels festivals des de fa uns quants anys, amb l'objectiu de captar un ventall de públic com més ampli millor. A les comarques gironines en queden pocs que es dediquin exclusivament a les arts escèniques enteses com a teatre, dansa o circ. La música, inevitablement, és omnipresent. Això no és bo ni dolent. És una simple constatació de l'evolució que hi ha hagut en aquesta mena de mostres. Fem una repassada als «petits» festivals o mostres més destacats, deixant de banda els més multitudinaris, malgrat que hi ha alguna excepció.

DANI CHICANO > TEXT

>> *Una imatge d'una actuació del Sismògraf (Festival de dansa a Olot).*

L'esdeveniment degà de les mostres de teatre de les comarques gironines és, sense dubte, la Proposta de Teatre Independent, que organitza la Sala La Planeta de Girona, i que enguany ha celebrat el seu 25è aniversari. Durant aquests anys s'ha mantingut inalterable pel que fa al seu esperit. Aquest cicle acull propostes amateurs fetes amb rigor i qualitat, semiprofessionals i professionals, majoritàriament de companyies gironines, tot i que també s'hi han programat espectacles de companyies d'altres llocs. La Proposta de Teatre Independent coincideix en el temps —a la tardor— amb el Festival Temporada Alta i amb la Proposta de Poesia, vinculada al premi literari Just Manuel Casero. El programador de la mostra és el director artístic de la sala, Pere Puig. Gairebé totes les companyies gironines professionals, d'altres que treballen amb rigor, com La Funcional, el Grup de Teatre de Roses o El Safareig, i gairebé tots els creadors gironins amb un cert nivell han passat per aquest aparador, que els ha servit de rampa

de llançament fora del seu àmbit geogràfic. El prestigi de la sala s'ha aconseguit amb tota justícia durant molts anys de programar amb criteri, de donar suport incondicional a les companyies i a la creació gironina en l'àmbit de les arts escèniques, però també d'obrir la porta a moltes propostes interessants i fins aleshores poc conegudes de la resta del país i de l'Estat. Un gran nombre d'espectacles de petit format que després han triomfat arreu del país han passat primer per la sala gironina, i alguns d'aquests per la Proposta de Teatre Independent.

El Sismògraf, estratègic

L'any 2010, un any abans que el conseller de Cultura, Ferran Mascarell, decidís que un dels festivals d'arts escèniques contemporànies més interessants del país, el Panorama (PNRM) d'Olot, que va néixer el 2002 i va arribar a un nivell d'excel·lència remarcable, passés de ser estratègic a no destinar-hi ni un euro —això va suposar la seva desaparició—, Tena Busquets, programadora del Teatre Principal i creadora del mateix PNRM,

El prestigi de La Planeta de Girona s'ha aconseguit durant molts anys de programar amb criteri i de donar suport a les companyies i a la creació gironina

SISMÒGRAF

va impulsar el Sismògraf, el «festival que detecta el moviment», dedicat, òbviament, al moviment, a la dansa. Humilment, però amb ambició, cinc anys després, el Sismògraf ha estat declarat un festival estratègic per la conselleria. Cal confiar que la història no es repeteixi, perquè la qualitat de la programació del festival, que combina espectacles gratuïts i de pagament amb cursos i tallers, ha anat augmentant, i ha aconseguit així que la mostra esdevingui també porta d'entrada de propostes de companyies estrangeres, i aparador d'allò nou que couen les companyies de casa. Només cal fer un cop d'ull a la programació d'anys anteriors i la d'aquesta edició, que es va celebrar del 24 al 26 d'abril. El Sismògraf aspira, en l'àmbit de la dansa i el moviment, al que en el seu moment aspirava el Panorama, i que va aconseguir: ser un referent en l'àmbit europeu.

El Gironès: comarca privilegiada

El Gironès, com a territori, disposa de dues mostres que actualment són força potents, però que s'han consolidat a força de volun-

tat i, cal dir-ho tot, per apostes d'ens públics una vegada li han vist la utilitat: el Festival Emergent i el cicle Escenaris. Teatre al Gironès. Totes dues mostres es poden fer realitat gràcies al suport, en diferent mesura, del Consell Comarcal i de la Diputació de Girona, a més de tots els municipis implicats, que són molts. L'Emergent, impulsat per l'Associació Fringe, és més limitat en el temps, ja que se celebra a l'inici de l'estiu, entre finals de juny i principis de juliol. Va néixer l'any 2005, amb dues vetllades multidisciplinàries —aquest és un dels seus signes d'identitat— al Museu de l'Aigua de Salt. Contes, poesia, música, màgia, circ, ombres xineses, dansa, una multitud de llenguatges artístics servits en petites dosis. L'evolució ha dut l'Emergent a estendre's fins als onze municipis de l'edició de l'any passat, la desena, amb les respectives onze vetllades i el mateix esperit eclèctic pel que fa al format i als llenguatges artístics. El nom del festival suggereix la voluntat d'oferir un aparador a propostes poc conegudes, que es barregen amb d'altres ja consolidades, que funcionen

>> *Panoràmica d'una actuació al carrer al Sismògraf (Festival de dansa a Olot).*

A baix, actuació al festival Emergent (Festival d'arts escèniques del Gironès, 2015).

TEATRE NU

El nom del festival, l'Emergent, suggereix la voluntat d'oferir un aparador a propostes poc conegudes, que es barregen amb d'altres ja consolidades

SISMÒGRAF

>> Actuació al Sismògraf.
Festival de dansa a Olot.

d'esquer. Si bé és difícil mantenir un criteri inalterable, l'Emergent, servit en format de càpsules —actuacions d'una durada entre breu i molt breu—, és una fórmula que funciona i que permet veure artistes molt interessants. I si no ho són, l'espectador sap que allò durarà poc. Així, el 2006, per exemple, Mazoni hi presentava el seu primer disc en català, el segon de la seva discografia, i també va participar en aquella mateixa edició Sanjosex, amb una carrera musical igual d'incipient que el seu convilatà. La llista, al llarg dels anys, s'ha anat ampliant, combinant el talent —o no— local, en diversos àmbits de creació, amb artistes com Roger Mas, el Mag Lari, Quico Pi de la Serra, Cris Juanico o Christian Atanasiu, i sempre amb un denominador comú tancant la majoria de vetllades, l'excel·lent *foto-sketch* de David Julià.

Pel que fa al cicle Escenaris, el format és diferent. Actualment se n'està celebrant l'onzena edició, i dura des del mes de gener al de juny. Impulsat per la productora gironina La Troca, que és responsable de la producció executiva, i organitzat pel Consell Comarcal i la Diputació, l'objectiu inicial era dur les arts escèniques a poblacions en què no existien equipaments teatrals convencionals. Habitualment, poblacions petites. Una bona idea, per oportuna, a la qual de seguida va donar suport el Consell Comarcal del Gironès i, posteriorment, amb

més fermesa, la Diputació de Girona, i que va mirar de traslladar-se a d'altres consells comarcals, com el de l'Alt Empordà, amb un resultat desigual. A l'inici, el cicle relligava els espectacles que habitualment es programaven als pobles petits del Gironès per les festes majors. Espectacles, per norma general, professionals, i de tots els gèneres. A poc a poc, però, la mostra va anar creixent, tant pel que fa als escenaris com al nombre d'obres. Els pobles, amb el suport econòmic del Consell i de la Diputació, i el tècnic de La Troca van veure-hi una bona opció per portar, a les seves places, pavellons, carrers i locals polivalents, espectacles que potser no haurien vist mai si no fos per aquesta via. Actualment participen en aquesta mostra, que té sis mesos de duració, fins a disset localitats, i s'hi ha inclòs el cicle de Les Nits del Coro de Sarrià de Ter, que ja s'ha consolidat com a escenari polivalent adequat per a espectacles sense gaires necessitats escenogràfiques ni tècniques, una mena d'escenari de varietats en el qual hi entren des del cabaret als monòlegs, passant pel clown, la màgia o la música.

**L'Emergent, servit en format de càpsules,
és una fórmula que funciona i que permet veure
artistes molt interessants**

Perseverança en la comicitat

Un altre exemple de perseverança i una mostra del que es pot fer amb un pressupost que en algunes ocasions ha estat paupèrrim, per dir-ho suaument, i que s'ha hagut de guanyar el respecte de les institucions que ara li fan costat, és el Festival Còmic de Figueres, que tot just fa quatre dies ha tancat amb èxit la seva vuitena edició. Es troba en un moment dolç, amb un absolut arrelament a la ciutat, i també es va convertint en una referència, ja que s'hi veuen alguns espectacles poc rodats —i d'altres molt rodats—, que esdevindrien èxits, com *L'Àrtica* de la companyia Ponten Pie, o alguns espectacles difícils de veure per aquests verals, com *Hotel Paradiso*, dels alemanys Familie Flöz, de la darrera edició, un espectacle de màscara rígida, executat amb mestratge, una tècnica difícil de veure. El Festival Còmic de Figueres, de fet, per la quantitat de públic que arrossega, igual que l'Emergent o el cicle Escenaris, potser ja no hauria de figurar en aquesta classificació de «petits» festivals, però hi són perquè en el seu moment ho van ser, com la Fira de Circ al Carrer de la Bisbal.

Llança i, altra vegada, Olot

Entra dins aquesta categoria, plenament, el Festival Claca de Llança, d'arts escèniques, del qual ja s'han fet tres edicions. Se celebra la segona setmana de juliol, i l'objectiu, com ha de ser a l'estiu, és omplir els carrers de manifestacions artístiques interdisciplinàries, amb lloc per al circ, l'humor, la música, les performances, la dansa o les cercaviles. La fórmula és senzilla, però cal enteniment per programar, aprofitant els espais disponibles. També entra dins aquesta categoria el més petit de tots, una mena de franquícia d'un festival internacional d'arts escèniques de caràcter familiar nat a Sabadell, del qual ja s'han celebrat deu edicions, però que no va arribar a les comarques gironines fins l'any 2012, en què es va expandir, a través del Teatre Principal d'Olot. Novament la capital de la Garrotxa destaca com a bullidor cultural. Deu ser que a Olot els prova tenir un organisme autònom com l'Institut de Cultura, que, tot i dependre de l'Ajuntament i, per tant, no ser aliè als canvis de color polític, pot treballar amb una certa independència i continuïtat, consolidant projectes, sense anar d'una banda a l'altra organitzant coses sense sentit.

Dani Chicano és periodista i director de la revista Proscenium.

>> Festival de Còmic de Figueres. A baix, al centre, una actuació en aquest festival.

El Festival Còmic de Figueres es troba en un moment dolç, amb un absolut arrelament a la ciutat, i també es va convertint en una referència